

**Rapport avseende
översiktlig
granskning av
delårsrapport
2016-08-31
Region Skåne**

2016-10-20

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
Bakgrund	4
Syfte	4
Avgränsning	4
Revisionskriterier	4
Ansvarig styrelse	5
Metod	5
Projektorganisation	5
Anvisningar och styrdokument	5
Granskningsresultat	6
Bedömning utifrån fullmäktiges finansiella mål	8
Delårsrapporten i övrigt	9
Kontaktuppgifter	12

Sammanfattning

Vi har av Region Skånes revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2016-08-31. Uppdraget ingår i den fastställda revisionsplanen för 2016.

Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin bedömning om Region Skånes delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, lag om kommunal redovisning och god redovisningssed i kommuner och landsting samt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna avger sin bedömning i ett särskilt uttalande om delårsrapporten.

Det redovisade resultatet för koncernen för perioden är enligt blandmodellen positivt med 331 mnkr att jämföra med budget 481 mnkr. Avvikelsen är således 151 mnkr. I utfallet ingår jämförelsestörande poster med -53 mnkr. Korrigerat för dessa poster är resultatet 384 mnkr. För samma period föregående år var resultatet rensat för jämförelsestörande poster 221 mnkr och resultatet för perioden är därmed 163 mnkr bättre än föregående år.

Förvaltningsberättelsen ger en avstämning mot budget och inkluderar en jämförelse i tabellform där korrigeringar för jämförelsestörande poster ingår.

Prognosen för helåret för koncernen enligt blandmodellen pekar mot ett underskott på -809 mnkr att jämföra med budget på -170 mnkr. Prognosen är därmed -639 mnkr sämre än budget och -84 mnkr sämre än föregående års helårsresultat exklusive jämförelseförstörande poster.

Prognostiserat balanskravsresultat för 2016 blir negativt, -883 mnkr. Ett negativt resultat ska återställas inom tre år. Om prognosen infrias har Region Skåne därefter ett ackumulerat underskott på -1 663 mnkr att återställa mot balanskravet. Återställande av respektive års underskott ska ske inom tre år. (200 mnkr 2017, 580 mnkr 2018, 883 mnkr 2019)

Baserat på vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av regionens delårsrapport:

Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed – vår bedömning

I delårsrapporten redovisas de finansiella rapporterna både enligt fullfonderingsmodellen och blandmodellen. Lagen stadgar att blandmodellen ska tillämpas. Översynen av den kommunala redovisningslagen innebar bl. a ett förslag om återgång till den s.k. fullfonderingsmodellen med ikraftträdande den 1 januari 2018. Förslaget är för närvarande på remiss.

Regionen har valt att presentera fullfonderingsmodellen som en likvärdig uppställningsform till de finansiella rapporterna samt att analyserna av utfallen baseras på fullfonderingsmodellen, vilket inte överensstämmer med god redovisningssed, då blandmodellen är den föreskrivna uppställningsformen. För den händelse att regionen vill presentera fullfonderingsmodellen kan detta göras i form av presentationsformat som proformaresultaträkning i notupplysningarna.

Dock har vi i samband med vår granskning inte funnit något som tyder på att regionens delårsrapport inte i huvudsak är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed baserat på delårsrapportens redovisning enligt blandmodellen.

Vi har i övrigt gjort följande noteringar:

- Delårsbokslutsprocessen

Vi bedömer sammanfattningsvis att regionens process för upprättande av delårsbokslut och delårsrapport i huvudsak fungerar tillfredsställande men:

- För de enheter som prognostiserar underskott borde kommentarer lämnas om vilka åtgärder som avses att vidtas.
- Resultatavstämning med jämförelsestörande poster rekommenderas upprättas även på koncernnivå inför framtida årsbokslut och delårsrapporter då den presenterade resultatavstämningen i delårsrapporten görs för Region Skånes resultat.
- Under löpande år förekommer skillnader mellan de skuldbelopp som huvudbokföringen respektive HR-fönster visar avseende semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter. Den bokförda semesterlöneskulden inkl. sociala avgifter tas av försiktighetsskäl upp till det lägsta av det huvudboken respektive HR-fönster visar. Skillnaden har inte bedömts vara väsentlig per delårsbokslutstidpunkten.
- Personalskuldfiler ur HR-fönster avseende jour och övertid avviker också från saldon på de motsvarande kontona i huvudboken under löpande år. Anledningen är en månatlig eftersläpning i bokföringen av förändringen av netto intjänad tid. För att kompensera för detta finns under året ett schablonbelopp reserverat. Fullständig avstämning sker vid årsbokslut. Föregående års avstämning visade på ej väsentliga belopp.
- Genomgång och avstämning av pågående projekt för Regionala utvecklingsnämnden och Regionstyrelsen görs två gånger om året i april och september. Någon aktuell genomgång har således inte skett per delårsbokslutstidpunkten.
- Beslut om att tidigarelägga Region Skånes bokslutsprocess har inneburit att en större grad av bedömningar har gjorts i samband med periodiseringar i bokslutet. Periodiseringarna har därmed inte gjorts med samma exakthet som tidigare. Vi har dock inte identifierat några väsentliga avvikelser i samband med vår granskning till följd härav.
- Periodisering av kostnader i den projektorienterade verksamheten utförs ej av Regionala utvecklingsnämnden, Personalnämnden och Regionstyrelsen vid de tillfällen då fakturor ännu ej erhållits, varför förvaltningarna under löpande år uppvisar ett jämförelsevis bättre resultat fram t.o.m. sommarmånaderna varefter resultatet försämrats under andra delen av året i takt med att fakturor erhålls. Effekten har inte bedömts vara väsentlig per delårsbokslutstidpunkten.

Finansiella mål

Resultatet i delårsrapporten kan ställas mot följande fastställda mål:

- Resultatmål
 - Resultatet ska över en femårsperiod uppgå till 2 % av skatteintäkter och statsbidrag och varje år till minst 1 %. Om prognosen för 2016 infrias nås inte dessa mål.
- Finansieringsmål
 - Den för investeringar prognostiserade självfinansieringsgraden innebär att inte heller målet rörande självfinansiering nås för 2016.

Med hänsyn till de olika resultatmått som används föreslår vi att regionen förtydligar vilket av måtten som ska stämmas av mot de fastställda resultatmålen, d.v.s. region eller koncern, före eller efter jämförelsestörande poster och resultat enligt fullfonderingsmodell eller blandmodell.

Bakgrund

Vi har av Region Skånes revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2016-08-31. Uppdraget ingår i den fastställda revisionsplanen för år 2016.

Regionens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Syfte

Syftet med den översiktliga granskningen är att bedöma om regionens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting samt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat. Resultatet av vår granskning utgör ett underlag för revisorernas uttalande beträffande delårsrapporten.

Avgränsning

Granskningen, som utförts enligt särskild överenskommelse, har omfattat delårsrapporten per 2016-08-31.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser när det gäller fullmäktiges mål endast underlag för bedömning av de finansiella målen. De av fullmäktige fastställda målen för verksamheten omfattas således inte av vår granskning.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över regionens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar som till exempel förskingring.

Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer

- Kommunallag (KL) och Lag om kommunal redovisning (KRL)

- God redovisningssed definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Ansvarig styrelse

Granskningen avser regionstyrelsens delårsrapport som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av regionens fullmäktige.

Rapporten har saklighetsgranskats av ekonomidirektör Lars-Åke Rudin, chefcontroller Åke Andersson, redovisningschef Gertrud Nylander-Lindsjö samt finanschef Lennart Henricson.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Genomgång av relevanta dokument inklusive delårsrapporten.
- Intervjuer med berörda tjänstemän, framför allt ekonomer.
- Översiktlig analys och granskning av de ingående förvaltningarnas delårsbokslut inkl. specifikationer i den omfattning som bedömts erforderlig för att bedöma om redovisningen i allt väsentligt är rättvisande.
- Översiktlig analys och granskning av regionens samlade resultaträkningar, kassaflödesanalyser och balansräkningar.
- Översiktlig analys av ekonomiska nyckeltal i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade finansiella målen.

Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Deloittes team under ledning av Per Stomberg som är auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor.

Anvisningar och styrdokument

Av Lag om kommunal redovisning framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret d v s minst sex och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Region Skåne har valt att förlägga delårsrapporten till den 31 augusti.

Anvisningar har utarbetats av ekonomidirektören och distribuerats till de olika förvaltningarnas ekonomichefer bl.a. för att säkerställa kvalitén och likformigheten i förvaltningarnas arbete. Utöver dessa anvisningar finns ett omfattande material med anvisningar tillgängliga på regionens intranät.

Granskningsresultat

Regionens delårsrapport består av:

- En förvaltningsberättelse innehållande bland annat uppföljning av finansiella mål och verksamhetsmål.
- Finansiella rapporter omfattande resultaträkning, kassaflödesanalys, balansräkning och resultat per nämnd/förvaltning. I dessa redovisas bland annat utfall för perioden och motsvarande period föregående år samt budget för den berörda perioden, budget och prognos för helåret 2016 samt utfall för 2015.

Regionen upprättar också sammanställd redovisning. Under särskilt avsnitt redovisas även korta verksamhetsberättelser för de bolag där regionen har ägarintressen.

Vidare redovisas uppgifter om antal anställda, vårdproduktion, vårdkonsumtion och befolkningsförändringar.

Vad gäller den finansiella redovisningen förekommer ett antal olika resultatmål. Delårsrapporten innehåller ett avsnitt som förklarar de olika resultatens innebörd.

Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed – vår bedömning

I delårsrapporten redovisas de finansiella rapporterna både enligt fullfonderingsmodellen och blandmodellen. Lagen stadgar att blandmodellen ska tillämpas. Översynen av den kommunala redovisningslagen innebar bl. a ett förslag om återgång till den s.k. fullfonderingsmodellen med ikraftträdande den 1 januari 2018. Förslaget är för närvarande på remiss. Region Skåne har valt att presentera fullfonderingsmodellen som en likvärdig uppställningsform till de finansiella rapporterna samt att analyserna av utfallen baseras på fullfonderingsmodellen, vilket inte överensstämmer med god redovisningssed, då blandmodellen är den föreskrivna uppställningsformen. Om regionen vill presentera fullfonderingsmodellen kan detta göras i form av presentationsformat som proformaresultaträkning i notupplysningarna.

Dock har vi i samband med vår granskning inte funnit något som tyder på att regionens delårsrapport inte i huvudsak är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed baserat på delårsrapportens redovisning enligt blandmodellen.

Vi vill särskilt peka på den redovisade resultaträkningen enligt fullfonderingsmodell med noter avseende jämförelsestörande poster samt den balanskravsberäkning som redovisas. Denna redovisning ger enligt vår uppfattning därmed en rättvisande bild av regionens resultat på olika resultatnivåer. Vi avser med det följande nivåer:

Resultatnivå, belopp i Mnkr	Redovisat resultat per 2016-08-31	Redovisat resultat per 2015-08-31	Prognos 2016	Utfall 2015
Redovisat resultat i resultaträkningen, fullfondering	788	846	-160	32
Jämförelsestörande poster	+53	-329	+52	-167
Resultat fullfondering justerat för jämförelsestörande poster	841	517	-108	-135
Redovisat resultat i resultaträkningen, fullfondering	788	846	-160	32
Justeringsposter balanskravsberäkning			-723	-612
Balanskravsresultat			-883	-580

Att rekommendera är att man inför årsbokslut och framtida delårsrapporter utformar en redovisad resultaträkning utifrån blandmodell med noter avseende jämförelsestörande poster på koncernnivå, då ovanstående uppställning endast avser Region Skånes resultat.

Rättvisande räkenskaper och delårsbokslutsprocessen

Baserat på vår granskning bedömer vi att regionens och förvaltningarnas process för framtagande av delårsbokslut i huvudsak fungerar tillfredsställande. Aktuella anvisningar har såvitt vi kunnat finna följts, dokumentationen är god, avstämningar är gjorda och tidplaner har följts. Vi bedömer dock att utrymme finns för ytterligare kvalitetshöjning inom några områden;

- För de enheter som prognostiserar underskott borde kommentarer lämnas om vilka åtgärder som avses att vidtas.
- Resultatavstämning med jämförelsestörande poster rekommenderas att upprättas på koncernnivå inför framtida årsbokslut och delårsrapporter då den presenterade resultatavstämningen i delårsrapporten görs för Region Skånes resultat.

Bedömning utifrån fullmäktiges finansiella mål

Bakgrund

Enligt KLs bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av regionfullmäktige beslutade målen. Som angivits ovan omfattar vår granskning endast de finansiella målen.

Finansiella mål

Resultatet i delårsbokslutet kan stämmas av mot följande fastställda finansiella mål:

- Resultatmål: Resultatet ska över en femårsperiod uppgå till 2 % av skatteintäkter och stats-bidrag och varje år till minst 1 %.
- Finansieringsmål: Självfinansieringsgraden för utrustning ska vara 100 %, för fastigheter minst 50 % och för tåg och bussar minst 40 %.

Avstämning:

- Resultatmål: Enligt nuvarande prognos nås inte resultatmålen.
- Finansieringsmål: Om prognosticerad självfinansieringsgrad infrias nås inte heller detta mål.

Bedömning

Ingenting har i vår översiktliga granskning framkommit som tyder på att Region Skånes egna bedömningar skulle vara felaktiga med nu kända förutsättningar.

Med hänsyn till de olika resultatmått som finns föreslår vi att regionen förtydligar vilket av måtten som ska stämmas av mot de fastställda resultatmålet, dvs. region eller koncern, före eller efter jämförelsestörande poster. Måluppföljning ska ske mot blandmodellen och i de fall regionen vill göra en avstämning mot fullfonderingsmodellen ska detta som tidigare nämnts göras i notupplysningar.

Balanskravet

I anslutning till resultaträkningen redovisas också en Balanskravsberäkning.

Bedömning

Vi har inga synpunkter på den bedömning som görs i delårsrapporten. I förhållande till balanskravet prognostiseras ett underskott på -883 mnkr, vilket efter hänsyn tagen till det kvarvarande ingående återställningskravet på -780 mnkr ger ett utgående återställningskrav på -1 663 mnkr. Respektive års underskott ska återställas inom tre år. (200 mnkr 2017, 580 mnkr 2018, 883 mnkr 2019)

Delårsrapporten i övrigt

Förvaltningsberättelsen

Enligt KRL 9:2 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av regionens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- Sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av regionens resultat och ställning.
- Sådana händelser av väsentlig betydelse för regionen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

I delårsrapporten har relativt utförliga kommentarer kring regionens utfall inom de olika perspektiven m.m. lämnats.

Resultatanalys

Som prognos för helåret för koncernen enligt blandmodellen förväntas ett resultat på -809 mnkr. Budgeten för helåret är -170 mnkr.

Översiktlig ekonomisk jämförelse för koncernen enligt blandmodellen

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2016 jan-aug	Budget 2016 jan-aug	Utfall 2015 jan-aug	2016 Helårs-budget	2016 Helårs-prognos	Budget-avvikelse per augusti	Budget-avvikelse helår
Verksamhetens intäkter	5 574	5 073	5 467	8 169	8 273	501	104
Personalkostnader	-13 690	-13 376	-12 982	-20 620	-21 297	-313	-677
Därav lönekostnader	-8 927	-9 004	-8 481	-13 422	-13 827	77	-404
Därav pensionskostnader	-1 857	-1 811	-1 784	-2 717	-2 811	-45	-94
Omkostnader	-14 242	-13 755	-13 398	-21 509	-21 851	-487	-342
Verksamhetens kostnader	-27 932	-27 132	-26 380	-42 129	-43 148	-800	-1 019
Avskrivningar	-883	-890	-853	-1 355	-1 331	7	24
Verksamhetsresultat	-23 241	-22 949	-21 766	-35 315	-36 206	-292	-891
Skatteintäkter	18 040	18 189	17 293	27 284	27 074	-149	-210
Kommunal-ekonomisk utjämnning	3 392	3 334	3 178	5 001	5 089	59	88
Generella statliga bidrag	2 282	2 021	1 978	3 031	3 423	261	392
Finansiella intäkter	35	34	57	51	56	1	5
Finansiella pensionskostnader	-92	-91	-131	-137	-137	-1	-1
Övriga finansiella kostnader	-86	-56	-59	-85	-107	-29	-22
RESULTAT	331	481	550	-170	-809	-151	-639

Kommentarer

I årets resultat per 2016-08-31 ingår jämförelsestörande poster med -53 mkr. Föregående år fanns bland de jämförelsestörande posterna återbetalning av AFA försäkringspremier med ca 170 mkr som ej finns 2016. I ökningen av intäkter 2016 kan noteras specialdestinerade statsbidrag i form av asylersättning.

I prognosen ingår underskott för producerande enheter med -825 mkr varav

- SUS -431 mkr
- Sund -159 mkr
- Kryh -216 mkr
- Hälsostaden -19 mkr

Deloitte dag som ovan

Per Stomberg
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Kontaktuppgifter

Per Stomberg

**Senior Manager
Audit
Malmö**

Mobile: +46 73 397 61 34

Email: pstomberg@deloitte.se

Paul Hansson

**Manager
Audit
Malmö**

Telephone: +46 73 397 61 13

Email: phansson@deloitte.se

Malin Ohlsson

**Manager
Audit
Malmö**

Telephone: +46 76 827 61 77

Email: maohlsson@deloitte.se

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.